

तथास्वयंसम्यक्कात्कर्त्येनकृतंनिष्पादितंकार्यंतत्करणशीलःस्यात् शत्रुशेषनावशेषयेदित्यर्थः तत्रदृष्टान्तः कंटकइति दुश्छिन्नःअर्धच्छिन्नः आस्त्रावंब्रणं ॥ ९॥ उपसंहरति वधमिति कथंवधःकर्त्तव्यइत्याह सुविदीर्णमिति सुविक्रांतमपिशत्रुकालेआपदिआपन्नंआलभ्यसुविदीर्णंविनष्टंकुर्वीत तथासुयुद्धमपिशत्रुंआपदिकालेमुपलायितंकुर्वीत यस्यचभावेनभावलक्षणमितिसप्तमी आपदाशत्रोर्विदारणकालो लक्षणीयइत्यर्थः आपदिआपदीतिद्वित्वं यदाशत्रोरापत्तदातदेतत्कर्त्तव्यंननुअनुबंधादिकंसौभात्रादिकंवाविचारयेत् सार्धंश्लोकः ॥ १०॥ मध्यमंप्रत्येवमुक्त्वाधमोपिनोपेक्षणीयइत्याह नावज्ञेयइति॥ ११॥ आश्रयोदुर्गादिःइंधनंअग्नेःतस्यसंश्रयात् बलात् अश्रयाभावेतुसंकिंकुर्यात्तत्राह अंधइति सहिअंधवेलायांरात्रौ अंधंतुतिमिरेच्छीवेइतिमेदिनी सामर्थ्यप्रतिघातसमयेअंधःहीनोपकरणःस्यात्भवेत् शस्त्रं त्यक्त्वाशत्रुंशरणमेतीत्यर्थः बाधिर्यमपिचाश्रयेत् तदानींधिक्कृतोपिअश्रुतवदेवतत्कृत्वाक्षमेत् ॥ १२॥ अयंशत्रुःचापंतृणमयंतृणवन्निष्प्रयोजनंकुर्यात् क्षात्रंधर्मत्यक्त्वाशत्रुगृहेभिक्षाभुगपिस्यादित्यर्थः

नासम्यक्कृतकारीस्यादुपक्रम्यकदाचन ॥ कंटकोत्थपिदुश्छिन्नआस्त्रावंब्रणयेच्चिरं ॥ ९॥ वधमेवप्रशंसंतिशत्रूणामपकारिणां ॥ सुविदीर्णंसुविक्रांतं सुयुद्धंसुपलायितं ॥ १०॥ आपद्यापदिकालेचकुर्वीतनविचारयेत् ॥ नावज्ञेयोरिपुस्तातदुर्बलोपिकथंचन ॥ ११॥ अल्पोऽप्यग्निर्वनंकृत्स्नंदहत्याश्रयसंश्रयात् ॥ अंधःस्यादंधवेलायांबाधिर्यमपिचाश्रयेत् ॥ १२॥ कुर्यात्तृणमयंचापंशयीतमृगशायिकां ॥ सांत्वादिभिरुपायैस्तुहन्याच्छत्रुंवशोस्थितं ॥ १३॥ दयानतस्मिन्कर्त्तव्याशरणागतइत्युत ॥ निरुद्धिग्नोहिभवतिनहताज्जायतेभयं ॥ १४॥ हन्यादमित्रंदानेनतथापूर्वापकारिणं ॥ हन्याच्चीन्यंचसमेतिपरपक्षस्यसर्वशः ॥ १५॥

ननुसिद्धस्तर्हिपुरुषार्थइतिचेत्तत्राह शयीतमृगशायिकां मृगहंतुःशय्यांशयीतशेते यथाव्याधोमृगान्विश्वासयितुंमृषानिद्रातिविश्वस्तेषुचतेषुप्रहरतिएवंसहंतुमेवाकारंगोपयतीत्यर्थः उपसंहरति सांत्वेति तुतस्मात् तमेवंकपटेनवशोस्थितंस्वयमपिसांत्वादिनाविश्वास्यहन्यादेवेत्यर्थः ॥ १३॥ १४॥ बलाधिकमुद्दिश्याह हन्यादिति अमित्रंसहजशत्रुंदायादंदानेनतत्परिचारकान्वशीकृत्यविषाद्युपायैर्हन्यात् तथासंप्रतिदासभूतमपिपूर्वापकारिणंहन्यादेवेत्युक्तंभवति अत्रोपायमाह हन्यादिति परपक्षस्यकृत्मान्ऐश्वर्यमंत्रोत्साहान् ऐश्वर्यतदीयदुर्गाद्याक्रमणेन मंत्रंचारैः उत्साहमाप्तद्वारातेजोवधेन तथापंचैतेत्वयायौवराज्याद्भ्रंशनीयाइतिभावः तथापंचअमात्यराष्ट्रदुर्गाणिकोशोदंढश्चपंचमइतिप्रकृतिपंचकहननेशत्रोरैश्वर्यभ्रंशोभवतीत्यर्थः दंडोत्रसैन्यं साम्राज्यादानेनभेदेनदंडेनोद्धननेनवा विषेणवन्दिनावापिप्रकृतीःपंचनिर्हरेदित्याह समेति उद्धनंप्रमत्तस्यपाशेनमारणं यद्वाउद्धननादिनामूलंशत्रुमेवनाशयेत् ॥ १५॥